

Z a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 41. Zettortdeenâ 10tâ Oktober 1835.

J a u n a s s i n n a s.

No Nerretas. Pee mums no 11ta August libds 21mu September leetus ne bija libjis; semme bij iskalusti kâ pelni, un rudsi, jebſchu gan drehgnâ semnê bij eesehti, ne warreja labbi eeselt; un dauds weerahm itt wahji isſkattijahs. Nu, kad 21mâ September ar pehrfoni, un ir pehz tam wehl pahri reises labbi nolihjis, jau dauds ſpirktaki rahdahs. Pehz ta pehrfona arri-dſan taſ paſtahwigs ſiltums, kaſ 4 neddelas bija, irr apſtahjees, un 25tâ September redſejam ſti-pru ſalnu. Weidsamâs neddelâs gais ſik pilns ar duhmeem bija, ka ne uſ 300 ſohleem ne war-reja ſkaidri redſeht. *) Meſchi degga Elksneefchôſ (Ellern), uſ Leiſchu un Widſemmes rohbeſcheem, un kâ daſchi ſalka, ir zittôſ Kurſemmes widdu-tſchôſ. Nu muhfu mallâ jau eſſoht apdſehſti. — Rudſi ſcho gadd pee mums wahjaki bijuſchi ne kâ pehrn, bet meeſchi un auſas labbak iſdewu-ſchees, tik ka daſchâs weetâs, kur wiſſai wehli bij ſehſti, no ſalnas bij aiſnaemti. Sirni un wiſſ-wairak linni bij brangi noauguſchi; kartupeli neſſe baggaſus augluſ, un par dahrſeem, ar ko ſaimneezeſ pehrn tik dauds behdas redſeja, tahm ſcho gadd arriſan bij ko preezatees. — Zapeeminn, ka linneem ſcho gadd gan drihſ ohtru tik laika wajjadſeja pee mehrzeſchanaſ, ne kâ zit-teem gaddeem, kamehr miſhſti palikka. — W.

No Ufferumuiſchâs. Za zettorta padef-mita September mehneſcha deena bija ne ween ſchihs muſiſchâs eedſihwotajeem un pagafſa-lau-dim, bet arri dauds zitteem zilwekeem pateefiga behdu-deena, jo tanni paſchâ mirre pehz ihſâs

wahrgoſchanaſ ſchihs muſiſchâs zeenigs dſimts-kungſ, taſ Dakters E. v. Walthers, 51½ gaddu wezſ. Winna taiſns prahts, winna dſilla ſapraſchana eekſch ahrſeſchanaſ un winna mi-hleſtibâſpilna firdeſ, ar ko wiſſeſch allasch un beſ wiſſas pelnaſ-fabriſas gattawſ bija, ſlimmeem un wahrguteem, nabbadſineem tik patt labpraht kâ baggateem, paligâ ſteigteeſ, tam bij ſataiſſiſuſi leelu peemihlibu un gohdu pee wiſſeem, kaſ win-nu paſinne. Retti gan kaſhds zilwekſ tik gauſchi un no tik daudſeem tikke noſcheblohts, kâ wiſſeſch pee ſawas glabbafchanaſ (21mâ Sept.), kur leelſ pulkſ lauſchu Ufferumuiſchâs baſnižâ un uſ kappu-weetas bija ſapulzinajeeſ, un winna beh-res ar dauds mihleſtibâſ-aſſarahm un nopu-hſchanaſ tappe noturretaſ. — Lai weegli duff ta gohdiga un ſchehlfirdiga kunga truhdi, kaſ ihſâ laikâ dauds labbu paſtrahdaja, un kurra peeminna pee mums tik lehti ne ſubdihs! Lai Deewſ winna labbuſ darbuſ atmaſka ar apmee-rinaſchanaſ, laimi un labkſchanaſ pee winna mihteem noſkummuſcheem peederrigeem! x.

No Kampera kohka.

Gan wiſſi laudiſ ſinn, kaſhda labba derriga leeta Kamperſ irr, un kaſhdaſ derrigas ſahleſ eekſch dauds ſlimmibaſhm; bet ne ſinn kur wiſſeſch zehleeſ, no kurreneſ nahk un kaſ ihſii eſſuſ. Ne ſenn wehl ſeerwina kaſhda, no ſchihdina labbu kampara gabbalu pirkuſi, man to parahdidama, un brihnodameeſ par to ſtiſpru ſmaſku kaſ kam-peram irr, praſſija: kaſ wiſſeſch tahds eſſohts? — Uſbildeju ſchai tâ:

Kampers irr wahrita kohku ſulla jeb ſwekkis no taſhda kohka, kaſ gan taſhu no mums, ſwe-ſchâſ ſemmêſ aug, Uſhſiaſ teeſâ, prohti Kihnâ, Japanâ un Uſtindiaſ ſemmêſ, un kaſ Kohrſ-behres kohkam lihſſinajahs. Lappas karrahſ pee ſlaikahm kahtinaſhm, wirſpuſſe jauſi ſalka un

*) Paſiſtkamſ un mahzihtſ kungſ, manniſ wakkar apmek-leja, no Peterburgſ pahrbrauziſ. Pehz winna wahr-deem, ir tur gais pilns duhmaimeem twaiſeem eſſuſ biſiſ, tâ kâ twaiſe aſſiſ kohdiſ. Za ir dauds weetâſ Kurſemmê un ſcheit Felgawâ. Kungſ ſchitte, tee twaiſi eſſuſ zehluſcheeſ no ſemmes un ne no deggaſ-ſcheem meſcheem? W. P.

spihd; appaksch eedfelta un ka sihde israugahs, un të rohnahs daudsreis tahdas masas saknites un trummischi. Scham kohkam irr balti seedi, no ka istaifahs it tumfscharkanas ohgas, tif leelas kà puppas. Schinni ohgà irr masz graudinsch eekschà, kam stipra kampera smakka. Kohks ohgas ne nefs, kamehr jau ilgi stahwejis un ittin leels isaudsis. Misa irr kampera kohkam rupja no ahrpuffes, bet eekschpuffe mihtsta un glumina; tad nu weegli lohbjama no kohka kas faufs un balts irr. Zitti reisneeki kas tur bijusch stahsta: eeksch wisseem kampera kohkeem tahds pulks kampera effus, ka, kad kohku puschu kkalda, schis tudat leelahm lahsehm istekkoht, un tif tihrs, ka wianu ne wajaga wairs wahriht un tihriht. Tomehr leela puffe kampera tohp no kohka saknehm tà ispillinata ar zepfchanu woi wahrischanu, ka pee mums darwa no preeschu saknehm darwa zeplds. Leek tohs fakappatus sakna gabbalus kahdà dselsa traufà, kam wahks jeb tahda galwa ka muhsu brandwihna katleem brankuschds; schinni katla galwà irr needra woi salma schnohri jeb saifsch peetaifiti. Kad nu to galwu it zeeti katlam uslikfusch, wissas schkirbites isfnehresschi, ugguni aiskurr. No ta karstuma kampers sahlf subst; futtas dohdahs us augschu, mettahs un peeferahs tannis salmds kas galwà, un raug tà wianu dabbu. Allenderi scho kamperu wehl labbaki tihra, to paschu ohtrà reisè wehl wahridami, un prohti glahschu traufds, un peeleck ik us katru mahrzinu kampera wehl kahdu graudu jehla kalka klah, tad it skaidrs paleek.

Labs kampers irr balts, weegli sadruppinajams, kam it sawada stipra sahlu smakka kad wianu ohsta, un kas sihws, kad to muttè bauda; eeksch swarra weeglaks pah uhdeni; ugguni ahtri eedeggahs; ar baltu leesnu un duhmi begdams, it pagallam isdegg, tà kà it ne kas ne atleek. Spirktè gaisz un elje wianu isnihzina un faehd. Sinam diwi surtes kampera: pirma surte irr ko dabbu kad kamperakohka gabbala saknes, sarrus tà sawahra ka jau esnu stahstijis; to fauz jehlu kamperu, ko no wianahm minnetahm sweschahm tahlahm Ah-

sias semmehyn ar fuggeem schurpu atweedd; un ko schè muhsu Siropias semmès wehl pahrtaisa un pahrdohd. Ir no zittahm sahlehyn un stahdeem iswirr kamperu ar wahrischanu (ka arri no platta mehtra un salwias) të gan leels publinisch, bet mas auglu. Bet leelumà wianu dabbu no ihsta kampera kohka, kas Sumatra leelà fallà aug; tas irr resns balku kohks, kas isaug lihds 100 pehdahm augstumà, ar leeleem seedeem ka Tulpu pukkes. Scham kohkam misa plihst, un tur nu istekf fulla jeb swekkis no schkirbahm, un sabreest, fabees tahdeem gabballischeem kà redsam pee saweem eglu un kesberu kohkeem. Schohs salassa un glabba, jo schi irr ta ohtra, un prohti patti labba surte ko lohti dahrgi turr, un ko gan retti aisdohd us sweschahm semmehyn par to ka tur pat, kur schis kampera kohks aug, wianu lohti zeeni, un tif ne pee wissahm slimmibahm bruhke. Schis skaidris kampers, ko pats radditais tà sakkoht lautineem gattarwu dohd, irr dauds spehzigaks par to, ko dabbu ar wahrischanu. Kruptschi dohd 100 mahrzinu no scha, prett weenu mahrzinu no ta kas kohkam iswirr pats no sewis. Schis arri par to jau labbaks, ka tif ahtri ne isuhd, ka tas wahrihts kampers.

R. S — 3.

Labs padohms mohderehm!

Mohderneeze suhdsahs waggaram, ka lohti masus seena wesinelus dohdohd. Desmits rubbulus no gohws, woi ta irr masa nauda, kur lai to isdsenn, fakka atraitne. Waggars, wissas weetas pilnigs wihrs, schai atbild: Kam dohdat tif leelu mehru? Utraitne fakka: Kur dabbuhs wehl masaku mehru, kà mans wehrdina mehrs, tur jau nei fakkenam ne irr ko nobsertees. Waggars smeedamees mahza: eezelleet wehl masaku mehru par graffi, prohti: kas graffi dohd, dabbohnt muzzinas spundes prappi nolaisht. — Dauds buhs pehrzeju! — Ne sinnu — es ta ne pirkschu, neds mannu Uwischu lassitaji. W. P.

Dseefmina, kad pee rekrufchu
lohsefchanas eet.

1.

Jau gaiti dseeb, jau gaisma aust!
Nu brahli mohdrigi,
Lai gehrbjamees un steidsamees
Eet; — tehwsufemme, Keisers, Deews
Muhs fauz; — mehß klaufigi. ;:

2.

Ta wezza bahrga buhschana,
Gohds Deewam! pabeigta,
Kur brahli tappe fashlegt
Ka grehzineeki, eespeesti,
Pee jauna ammata. ;:

3.

Pats Keisers gudrus likkumus,
Muhs laimoht eedewis;
Nu nabbagi un bahriai,
Trr waggar' behrneem lihdsigi,
Tohs ne warr pahrfahpt wifs. ;:

4.

Zaur lohsefchanu isbaudam,
Kam laime spreedufi,
Buhß usnemt gohda ammatu,
Par tehwsufemm' un Keiseru;
Lai raugam laimiti! ;:

5.

Kam likkens eet buhs wehleis,
Woi man, woi tew, jeb tam,
Lai to ka wihru apfweizam.
Kas dsinnis deeneht Keiseram,
Un winnu apfampjam! ;:

6.

Bes farra pulka ne pastahw,
Ne weena walstiba;
Lam apfargahnt buhs rohbeschus,
Un bahrgi strahpeht blehdneekus,
Kas dsihwo nemeera. ;:

7.

Un daschi gohda fahrtâ stahw,
No muhsu brahlischeem;
Zo Keisers dsimti ne rauga,
Bet dsihwofchanai jarahda,
Kas derr par wirsneekeem. ;:

8.

Bet lai ir wirsneeks ne taptu,
Labs saldats gohdajams;
Trr semmus Keisers apzeena,
Kas ustizzigi deeneja,
Tas wisseem apsinnamß! ;:

9.

Nu brahli! lai tad usdseebam!
Lai wissa semme fann:
Mehß drohschprahrtigi jaunekli
Ur gohda prahtu puschfoti,
Kam arri spehku gan. ;:

10.

Mehß sawam augstam Keiseram,
Ur preeku klaussim;
Lai neprahrtigas bahbas fauz
Mehß, — tehwsufemmes balfß kad fauz,
Kas jadarr, darrisin! ;:

£ . . . . . L.

Teefas fluddinafchanas.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Majestees,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walstß 2c. 2c. 2c.,
tohy no Baldohnes pagasta teefas wiffi tee, kam kah-
das taisnas prassifchanas pee tahs mantas ta isgahju-
scha Baldohnes fainneeka Duhju Jorra buhtu, par
kurra mantu fonkurse nolifta, ussainati, ja tee ne
gribbetu sawu teefu sawdeht, ar sawahm peederrigahm
prassifchauhalm scheid diwu mehneschu starpâ, wiffu-
wehlaki lihds gtu Nowembera deenu, kas par beidsamu
termini eelifta, paschi peefazzitees. Kas wehlat nahks,
ne tiks peenemtß. Talihds arri buhs teem, no kurreem
Duhju Jurram prassihnt nahktohs sawus parradus, pee
pagasta teefas lihds gtu Nowembera deenu peefazzihnt,
ja ne, teem buhs diwlahrtigi, ta Duhju Jurram pee-
nahkama dalka pagasta teefai jaatlihdsina.

Baldohnes pagasta teefa, 7tâ September 1835. 2
(L. S.) + + + Stahbul Jehkab, pagasta wezzakais.
(Nr. 160.) U. C. Bemoll, pagasta teefas ffrihweris.

No Jaun-Auzes pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas parradu prassichanas pee ta fainneeka Mi-strauschu Zahna buhtu, par kurra mantu parradu deht konkurse sprecesta, ušaižinati, lai lihds 26tu Oktober f. g. pee saudešchanas sawas meklešchanas, pee schihs pagasta teefas peeteižahs un noliktā terminā sanahk.

Jaun-Auzes pagasta teefa, 14tā September 1835. 1
††† Behrtulait Zahne Schulz, pagasta wezzakais.
A. Hammer, pagasta teefas fřihweris.

Dundangas pagasta teefa ušaižina to schihdu, ka wahrds un ka mahju weeta ne irr sinnami, kas preekšč 14 gaddeem masas ģrbes muisčas ķesterim, kam wahrds Andreij Stalte, daschadas schihdu drahnas ķihlā eedewis, no appakščrakstitas deenas 3 mehnešču starpā schihs drahnas panemt, un to naudu aišmakšaft kas zaur scho drahnu paglabbaščhanu irr ištehrehts. Ja peeminnehts schihds schinni laikā schein ne atnahktu, tad no pagasta teefas tahs drahnas tiks pahrdohťas.

Dundangas pagasta teefa, 4tā September 1835. 1
(L. S.) ††† Peter Hausmann, peefehdetais.
(Nr. 226.) Bruno Stavenhagen, pagasta teefas fřihweris.

No Kemtenes un Weefahťes pagasta teefas teef sinnamu dārihts, ka ta atraitne Frohne no Wahnes pagasta no zectuma išsprukufi, un wezzu pelleki melnu firgu, kam ne irr ne kahdas sihmes, atstahjufi. Kam schihs firgs peeberr, tas teef aižinahts no appakščrakstitas deenas 4 neddelu starpā schein peeteiķtees, un to naudu aišmakšaft, kas sirga labbad irr ištehrehts. Kas wehľak nahķs, ne tiks klaufihts; un tas firgs tiks pagasta teefas lahdei par labbu pahrdohťs. Kemtenes un Weefahťes pagasta teefa, 21mā September 1835. 2

††† K. Kronberg, pagasta wezzakais.
(Nr. 58.) Wilhelm Knaut, pagasta teefas fřihweris.

Wiffi parradu deweji ta nomirruscha Skrunedes fainneeka Kuhminu Abama, par kurra atliskufu mantu parradu deht konkurse sprecesta, teek no Skrunedes pagasta teefas ušaižinati, ar sawahm prassichanahm

wiřwehľaki lihds 11tu November f. g. pee schihs teefas peeteiķtees.

Skrunedes gagasta teefa, 14tā September 1835. 1
††† Ruchain Geerts, peefehdetais.
(Nr. 236.) E. Szonn, pagasta teefas fřihweris.

Wiffi parradu deweji ta žitkahrtiga Skrunedes fainneeka Genduru Furra, par kurra mantu parradu deht konkurse sprecesta, teek no Skrunedes pagasta teefas ušaižinati, ar sawahm prassichanahm wiřwehľaki lihds 11tu November f. g. pee schihs teefas peeteiķtees.

Skrunedes pagasta teefa, 14tā September 1835. 1
††† Ruchain Geerts, peefehdetais.
(Nr. 237.) E. Szonn, pagasta teefas fřihweris.

Kurpneķs Sprig Schulz, kas iřgahjuščs Jahnōs mohderneeka buhščhanu atstahjis, un Ķubbes muisčas pagasta lahdei 20 fudr. rubľ. parradā palizziř, kurrus lihds ņim ne irr atľihdřinajis, tohp no Pohperwahľes pagasta teefas ušaižinats, wiffuwehľak lihds 19tu Oktobera deenu 1835 schein peefazzitees. Ja ne — tad 4 biřchu kohķi, ko peeminnehts Sprig Schulz Ķingeres Rundu křohgā ķihlā atstahjis un weena winnam peeberriga gohwō tiks wiina parradu atľihdřināščanas labbad no Pohperwahľes pagasta teefas pahrdohťi. Pohperwahľes pagasta teefa, 21mā September 1835. 2

††† Janne Grafmann, pagasta wezzakais.
(Nr. 96.) E. Stern, pagasta teefas fřihweris.

Lanni nakti no 16ta uř 17tu September f. g. atradde ne tahľu no Blankpeltes Pelleku mahjahm, behru dabra firgu, 10 lihds 11 gabdu wezzu, ar engľiřchu sebleem apsedľotu, křuhmōs pee kohķa peefectu. Kam schihs firgs suddis buhtu, teek ušaižinahts, 4 neddelu starpā no appakščrakstitas deenas pee Blankpeltes pagasta teefas peeteiķtees, sawu firgu panemt un to naudu aišmakšaft, kas sirga labbad ištehreta irr.

Blankpeltes pagasta teefa, 24tā September 1835. 2
††† Zahne Melder, pagasta wezzakais.
(Nr. 87.) D. J. Grün, pagasta teefas fřihweris.

W r i h w d r i k k e h t.

No juřmallas-gubernementu augťas waldischanas puřes: Hofraht von Braunschweig, gřahm. pahrluķťotais.
No. 363.